Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II
Instytut Nauk Prawnych
Wpł. dnia 2021 -01- 11
Znak

Warszawa, 5 stycznia 2021 r.

dr hab. Mariusz Bidziński, prof. USWPS

Katedra Prawa Publicznego, Wydział Prawa w Warszawie
SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny

RECENZJA

DOROBKU NAUKOWEGO PANA DRA MARCINA JUREWICZA ORAZ OSIĄGNIECIA NAUKOWEGO PT. ZASADY OSTROŻNOŚCI W ADMINISTRACYJNOPRAWNYCH REGULACJACH DOTYCZĄCYCH NANOMATERIAŁÓW

1. UWAGI OGÓLNE

Niniejsza recenzja przygotowana została zgodnie z wnioskiem prof. dr hab. Joanny Misztal-Koneckiej, Dyrektora Instytutu Nauk Prawnych KUL w Lublinie, w związku z postępowaniem habilitacyjnym, prowadzonym na wniosek dra Marcina Jurewicza. Procedura przeprowadzana jest w oparciu o przepisy ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w oparciu o uchwałę Rady Doskonałości Naukowej z dnia 16 listopada 2020 r. o powołaniu do pełnienia funkcji Recenzenta w przewodzie habilitacyjnym dra Marcina Jurewicza, wszczętego w dniu 29 września 2020 r., w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne.

Wymogi w zakresie uzyskania stopnia naukowego doktora habilitowanego określone zostały w treści ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 85, 374, 695, 875, 1086 ze zm., dalej: Ustawa). Zgodnie z treścią art. 219 Ustawy do postępowania habilitacyjnego może zostać dopuszczona osoba, która spełnia łącznie trzy przesłanki:

1) posiada stopień naukowy doktora,

2) legitymuje się osiągnięciem naukowym stanowiącym znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny oraz
3) wykazuje się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

2. Posiadanie stopnia naukowego doktora

Z oświadczenia złożonego w treści Autoreferatu (str. 1) wynika, że Habilitant uzyskał stopień doktora nauk prawnych w zakresie prawa nadany uchwałą Rady Wydziału Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II z dnia 18 marca 2008 r. na podstawie pracy pt. *Decentralizacja administracji publicznej na przykładzie ustroju prawnego izb gospodarczych"* (odpis dyplomu nie został dołączony do przekazanych Recenzentowi akt). W efekcie przesłanka określona w art. 219 ust. 1 pkt. 1 Ustawy została spełniona.

3. Wymogi formalne osiągnięcia naukowego

Habilitant jako dzieło naukowe stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny wskazał publikację pt. *Zasada ostrożności w administracyjnoprawnych regulacjach dotyczących nanomateriałów*, Warszawa 2019, ISBN 978-83-8017-265-4, ss. 227 (w tym tekst właściwy str. 14 – 214). Publikacja wydana została w punktowanym wydawnictwie, co spełnia wymóg, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 lit. a Ustawy w zw. z art. 267 ust. 2 pkt. 2 Ustawy.

4. Ocena aktywności naukowej Habilitanta

Habilitant ukończył studia prawnicze na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku w 1998 r. Następnie w 2008 r. uzyskał stopień doktora nauk prawnych w zakresie prawa nadany uchwałą Rady Wydziału Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji w KUL na podstawie pracy doktorskiej „Decentralizacja administracji publicznej na przykładzie ustroju prawnego izb gospodarczych".

W latach 1999 – 2009 Pan dr Marcin Jurewicz zatrudniony był na stanowisku asystenta na Wydziale Zarządzania Politechniki Białostockiej, zaś od 2009 r. zatrudniony jest na stanowisku adiunkta na Wydziale Inżynierii Zarządzania Politechniki Białostockiej. Jednocześnie w latach 1999 – 2001 Habilitant w oparciu o umowy o dzieło współpracował z WSGN w Warszawie – Wydział Zamiejscowy w Białymstoku. W zakresie aktywności dydaktycznej Habilitant prowadził wykłady i ćwiczenia z zakresu prawa administracyjnego, prawa handlowego, prawa cywilnego prawa gospodarczego, Prawa oraz Prawnych aspektów wprowadzania do obrotu towarów. W ramach tej działalności był również promotorem kilkudziesięciu prac magisterskich i licencjackich.

W zakresie aktywności zagranicznej, Habilitant w okresie od 26 sierpnia - 30 września 2013 r. odbył staż naukowy w Laboratorium Nanostruktur dla Fotoniki i Nanomedycyny Instytutu Wysokich Ciśnień PAN w Warszawie w ramach realizacji projektu pt. „Podniesienie potencjału uczelni wyższych jako czynnik rozwoju gospodarki opartej na wiedzy". Jednocześnie Habilitant brał także aktywny udział w zakresie projektu interdyscyplinarnego „Nanoforce" (realizowany w latach 2011 – 2013). Aktualnie Pan Marcin Jurewicz uczestniczy w projekcie „PB 2.0 – Zintegrowany Program Rozwoju".

W odniesieniu do aktywności na polu naukowym, Pan Marcin Jurewicz brał udział w krajowych i międzynarodowych konferencjach, gdzie na jedenastu z nich aktywnie wraz z referatem.

Dodatkowo na polu naukowym Habilitant wykazuje się także sporą aktywnością organizacyjną, w tym m.in. był członkiem komitetów organizacyjnych konferencji naukowych, współorganizatorem konferencji, członkiem Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, Wydziałowej Komisji Restrukturyzacyjnej ds. rekrutacji na studia oraz Zespołu ds. aktualizacji strony internetowej i opiekuna roku studiów niestacjonarnych. Habilitant jest także członkiem Polskiego Towarzystwa Studiów Europejskich oraz Polskiego Stowarzyszenia Prawa Europejskiego

W ramach podejmowanej aktywności naukowej i organizacyjnej Pan Marcin Jurewicz otrzymał liczne nagrody, w tym m.in. kilkukrotnie Nagrodę Rektora Politechniki Białostockiej – indywidualna III stopnia za rozwój naukowy, Nagrodę

Rektora Politechniki Białostockiej – zespołowa II i III stopnia za wyróżniającą się działalność naukową i organizacyjną.

Zgodnie ze złożonym autoreferatem oraz wykazem osiągnięć naukowych, Habilitant jest autorem 2 publikacji o charakterze monograficznym t.j. *Zasada ostrożności w administracyjnoprawnych regulacjach dotyczących nanomateriałów*, Warszawa 2019, ISBN 978-83-8017-265-4, ss. 227 (w tym tekst właściwy str. 14 – 214) oraz *Nanotechnologia. Regulacje prawne. Legislacja Unii Europejskiej*, Wydanie II zaktualizowane, Warszawa 2017, ISBN 987-83-8085-558-8, ss. 160 (w tym tekst właściwy str. 9 – 147). W odniesieniu do opublikowanych rozdziałów w monografiach naukowych jest autorem 3 pozycji, zaś w kontekście publikacji w czasopismach wykazuje się autorstwem 48 artykułów. Jednocześnie habilitant jest autorem 3 recenzji prac naukowych publikowanych na łamach czasopism naukowych.

O ile w zakresie publikacji monograficznych i rozdziałów w monografiach naukowych przedłożone teksty nie budzą wątpliwości, to w kontekście wykazanych artykułów w czasopismach, niektóre z nich stanowią jedynie krótkie opisy lub przemyślenia Habilitanta nie wnosząc zbyt wiele szczegółowej wiedzy, a na pewno są kontrowersyjne z punktu widzenia objętości artykułów naukowych. W tym zakresie warto wskazać np. na artykuł pt. *Polimery w budownictwie – prane aspekty zastosowania; Koncepcja „podejścia stopniowego" do uregulowań pranych UE w obszarze nanotechnologii; Oznakowanie środków spożywczych zawierających wytworzone nanomateriały – uwarunkowania prawne; Odpowiedzialność cywilna przedsiębiorców w obszarze nanotechnologii* czy też *Kwestie dotyczące patentów w obszarze nanotechnologii.*

W ocenie Recenzenta nie wszystkie publikacje muszą być wymieniane w procedurze uzyskania stopnia doktora czy też doktora habilitowanego. W tym zakresie zawsze liczy się jakość, a nie ilość wykazywanej aktywności, tym bardziej, że ocenie podlega aktywność naukowa. Niektóre publikacje mają charakter bardziej informacyjny, ogólnikowy i publicystyczny, a na pewno nie mają wymiaru naukowego. Oczywiście aktywność popularnonaukowa jest również istotna jak działalność *stricte* naukowa, niemniej jednak ocenie aktynowości naukowej powinny i mogą być poddawane jedynie te publikacje, które pod względem swej struktury,

objętości i analizy mają taki charakter. Uwaga ta nie umniejsza oczywiście licznym artykułom, które zostały przedstawione przez Habilitanta i mają charakter naukowy oraz dotykają istotnych zagadnień prawnych i na pograniczu prawa i innych dziedzin.

5. Ocena merytoryczna osiągnięcia naukowego

5.1 Zagadnienia formalne

Na koniec pewien niedosyt pozostawiają także fragmenty analizowanej publikacji w sensie ich zupełności i kompletności. Recenzujący ma wrażenie, że Habilitant w niektórych zakres „prześliznął" się po temacie nie zgłębiając różnych aspektów z nim związanych. Dotyczy to chociażby – wyłącznie dla przykładu: 1) omówienia udziału zainteresowanych stron (s. 41 – 42), gdzie pominięte jest wiele aspektów procesowych mających lub mogących mieć znaczenie w zakresie zasady ostrożności, 2) ciężaru dowodu (s. 42 – 44) – brakuje pogłębionej analizy; 3) klauzuli przeglądowej (s. 64 – 65) – brakuje pogłębionej analizy; 4) definicja substancji (s. 70 – 72) – ujęcie definicyjne jest zupełnie „spłaszczone", brakuje pogłębionej analizy pojęcia, jej porównania w różnych aspektach, oceny zasadności przyjętej definicji. Wyliczenie tonie jest zupełne, jakkolwiek nie jest celem Recenzującego wskazywanie wszystkich wątpliwości czy niedociągnięć, a jedynie zwrócenie w tym przypadku uwagi na konieczność – jak się wydaj – głębszej analizy zagadnienia. Pogłębiona analiza z całą pewnością spowodowałby jeszcze obecnie trwające prace nad publikacją, ale uczyniłaby ją zupełną i kompletną pod każdym względem.

Z punktu widzenia wykorzystania źródeł prawa, w publikacji pewien niedosyt pozostawia brak zestawienia regulacji UE z regulacjami krajowymi, tak z punktu widzenia zasady subsydiarności, występujących sprzeczności lub luk prawnych. Użyty przez Habilitanta język jest poprawny i właściwy dla publikacji naukowych, Przyjęta forma, stylistyka, odwołania i inne elementy techniczne nie budzą istotnych zastrzeżeń Recenzenta. Praca nie budzi wątpliwości również pod względem edytorskim. Niedosyt pozostawia wykorzystana w zakresie analizowanej pracy bibliografia, która w ocenie Recenzenta powinna być znacznie szersza, co wskazuje, iż przeprowadzona kwerenda nie jest zupełna. Już pobieżna kwerenda wskazuje np.

na możliwość wykorzystania publikacji T. Grausza (2014), I. Jośko, P. Oleszczuk (2013), J. Sobczak, J. Tybulczyk (2003) i inne.

Pomimo wskazanych braków lub wątpliwości, publikacja stanowi wystarczający element pozwalający na spełnianie przez nią wymogu naukowości i znaczenia dla nauki.

5.2 Ocena merytoryczna

Dr Marcin Jurewicz jako osiągnięcie naukowe w postępowaniu habilitacyjnym stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny wskazał publikację pt. *Zasada ostrożności w administracyjnoprawnych regulacjach dotyczących nanomateriałów*, Warszawa 2019, ISBN 978-83-8017-265-4, ss. 227 (w tym tekst właściwy str. 14 – 214). Recenzentami wydawniczymi publikacji byli prof. dr hab. Stanisław Wrzosek oraz dr hab. Tadeusz Stanisławski, prof. UZ.

Przedmiotem opracowania jest dokonanie charakterystyki stosowania zasady ostrożności w rozumieniu Komunikatu Komisji dotyczącego stosowania zasady ostrożności w kontekście uregulowań prawnych produkcji, wprowadzania do obrotu i wykorzystywania nanopostaci substancji. Autor odnosi się w tym zakresie do szerokorozumianych administracyjnoprawnych regulacji dotyczących właśnie nanomateriałów. Z pewnością wybór ten należy ocenić jako trafny, przede wszystkim z uwagi na aktualność podjętego tematu. Warto zaznaczyć, że zagadnienie dotyczące zasady ostrożności jest z jednej strony niezmiennie przedmiotem dyskusji w sferze publicznej, a z drugiej zaś nie zostało w sposób wielopłaszczyznowy – w ocenie Recenzenta – omówione w doktrynie. W efekcie praca Habilitanta, ale także i znaczna część przedstawionych do recenzji artykułów, wpisuje się w istotną lukę w dorobku nauki prawa.

Znaczenie poruszanego tematu widać zresztą także w sferze gospodarczej, gdzie nanotechnologia coraz częściej stanowi element działania określonych kategorii przedsiębiorstw, wzrasta liczba ekspertów zajmujących się tą tematyką, a także - co pokazują dane GUS – dość znaczącemu wzrostowi ulega liczba osób (pracowników) i naukowców badających różne obszary nanotechnologii. Warto pamiętać, że nanotechnologia wymaga równoczesnego funkcjonowania i

synchronizacji różnych dziedzin życia i nauki. Niezbędność z punktu widzenia efektywności i konieczność symultanicznej koegzystencji różnych obszarów nauki implikuje w praktyce liczne problemy. Problemy te dostrzeżone zostały przez habilitanta w analizowanej publikacji, ale także w wielu wcześniejszych artykułach i komentarzach naukowych.

W pracy postawione zostało w zasadzie jedno pytanie – problem badawczy t.j. „W jakim stopniu jest zabezpieczone przez prawodawcę stosowanie zasady ostrożności w odniesieniu do produkcji, wprowadzania do obrotu i wykorzystywania nanpostaci substancji oraz jakie można zaproponować zmiany w tym zakresie, aby zapewnić pożądany (wysoki) poziom ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska wraz z zagwarantowaniem społeczeństwu korzyści z innowacyjnych zastosowań nanomateriałów?". Pytanie to oparte zostało na hipotezie, iż obecne uregulowania nie bazują w należyty sposób na zasadzie ostrożności, co zostało w pracy w poszczególnych jej częściach wykazywane. W ocenie Recenzenta, postawione pytanie jest zasadne, jakkolwiek stanowi tylko element problemu, jaki winien zostać ujęty w przedłożonym do recenzji opracowaniu. Brakuje głębszego zastanowienia się pod względem prawnym nad spójnością rozwiązań prawnych, ich adekwatnością z punktu widzenia różnych systemów pranych, zabezpieczenia projektowanych regulacji prawnych przy uwzględnieniu indywidualnych poziomów rozwoju naukowego i technicznego poszczególnych państw Unii Europejskiej. Wydaje się jednocześnie, że publikacja zyskałaby znacznie w przypadku choćby częściowego odniesienia się na zasadzi porównawczej do rozwiązań i regulacji innych państw członkowskich UE, w tym przy podjęciu oceny zakresu i skali obowiązujących rozwiązań prawnych – które nie są w szczegółowym zakresie tożsame. Na koniec Recenzentowi zdecydowanie brakuje nadania treści publikacji bardziej prawnego niż opisowego charakteru. Spore fragmenty publikacji mają bardziej teoretyczno-opisowo-dywagacyjny charakter, niż analizę prawną określonych rozwiązań i regulacji. Wciąż publikacja jest interesująca i napisana z wykorzystaniem prawidłowego języka.

Analiza całości skłania do konstatacji, że niewątpliwie podjęta przez dra Marcina Jurewicza tematyka zasługiwała na szczegółowe opracowanie. Uwagi, sformułowane w niniejszej recenzji w niczym nie umniejszają ogólnie pozytywnej

oceny pracy przedstawionej do recenzji, a jedynie mają wskazać Autorowi na konieczność dalszego pogłębiania i analizy podjętego w pracy zagadnienia. Wyciągnięcie wniosków skutkować może podjęciem prac nad kolejnymi publikacjami, których w tym zakresie zdecydowanie brakuje.

6. Wnioski końcowe

Reasumując powyższe rozważania, pomimo pewnych zastrzeżeń, w ocenie Recenzenta zaprezentowana i przedstawiona przez Habilitanta monografia pt. *Zasada ostrożności w administracyjnoprawnych regulacjach dotyczących nanomateriałów*, Warszawa 2019, ISBN 978-83-8017-265-4, ss. 227, jak również przedłożone Recenzentowi do analizy i oceny pozostałe artykuły naukowe, aktywność naukowa i organizacyjna, potwierdzają spełnienie wszystkich ustawowych warunków nadania stopnia doktora habilitowanego, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 1-3 Ustawy, w szczególności obowiązku wynikającego z art. 221 ust. 8 Ustawy. Stwierdzam, że osiągniecia naukowe Habilitanta odpowiadają wymogom określonym w art. 219 ust. 1 pkt. Ustawy i w pełni uzasadniają wniosek o podjęcie przez Komisję Habilitacyjną uchwały wyrażającej pozytywną opinię w przedmiocie nadania Panu dr Marcinowi Jurewiczowi stopnia doktora habilitowanego.

dr hab. Mariusz Bidziński, prof. Uniwersytetu SWPS

Warszawa, 5 styczeń 2021 r.